

محل رادیو

در دسترس ترین رسانه

این مقاله برگرفته از مقاله ارائه شده در همایش «نقش رادیو و جایگاه آن در نظام نوین ارتباطات است که متن کامل آن به زودی در کتاب همایش منتشر خواهد شد.

● دکتر فاطمه باقریان

عضو هیئت علمی مؤسسه پژوهش و برنامه ریزی آموزش عالی

رادیو به عنوان رسانه متفاوت از دیگر رسانه‌ها (یعنی رسانه‌ای شنیداری، فاقد متن یا تصویر و در عوض حاوی کلام، صدا و موسیقی) تلاش می‌کند تا پیام‌ها را با کمترین درجه اختلال یا ابهام بیان کند. هدف این مقاله، ارائه نمونه‌هایی از کارکردها یا کارایی‌های رادیوست که تنها به دلیل وجود ویژگی‌های خاص رادیو امکان‌پذیر است. یکی از این ویژگی‌ها، قابلیت انحصاری رادیو از جهت سهولت دسترسی است. قابلیت انحصاری دیگر رادیو در

فراهم آورده‌اند. استقبال مردم از این امکانات ارتباطی، صنایع ارتباطات از راه دور را دارای سودآوری سالانه حدود یک تریلیون دلار کرده است. با این وجود هنوز دو سوم جمعیت دنیا فقط به وسایل اساسی و ساده ارتباط از راه دور دسترسی دارند و این گروه خواستار و نیازمند خدمات سریع‌تر، ارزان‌تر و بهتر همین وسایل ارتباطی ساده‌اند تا نیازهای آموزشی، اجتماعی و فرهنگی آنها در حد امکان برآورده شوند. یکی از این وسایل ارتباطی ساده و مؤثر، رادیوست.

تاریخ انسانی بیان‌گر این است که انسان‌ها برای برقراری ارتباط با دیگران همیشه اشتیاق داشته و دارند. احتمالاً این یکی از دلایل اصلی توسعه معجزه‌وار فناوری در ارائه ارتباطات از راه دور است که نتیجه آن امروزه وجود شبکه‌های ارتباطی عظیمی است که امکانات وسیع و فوق‌العاده‌ای را در اختیار انسان‌ها قرار داده است. وسایل مدرن و متنوع ارتباط از راه دور همچنان روبه توسعه‌اند و در حال حاضر امکان ارتباطات مؤثر، دائمی و وسیع بین مردم در هر گوشه از جهان را

شنیداری بودن این رسانه نهفته است و این بدان معناست که مخاطب قادر به دریافت پیام‌هاست بدون اینکه ناچار به ترک فعالیت‌های دیگر شود. توجه به پیام‌های رادیویی ضمن فعالیت‌های روزمره، نظیر: کارکردن، رانندگی، راه رفتن و ورزش، کاملاً عملی است و احتمالاً همین قابلیت انحصاری سبب شده که امروزه نصب رادیو در اتومبیل‌ها به عنوان استاندارد لحاظ شود. (کرایسل، ۱۳۸۱)

ویژگی مهم دیگر رادیو کم‌هزینه بودن آن است و از این لحاظ هیچ یک از رسانه‌ها با رادیو قابل رقابت نیست.

ویژگی‌های منحصر به فرد رادیو سبب شده که رادیو همچنان به عنوان یک ابزار ارتباطی قوی مورد استفاده قرار گیرد. اگر چه در مقابل رقبا (نظیر تلویزیون) بسیاری از مخاطبان خود را از دست داده است، اما در عوض رادیو امروزه هر چه بیشتر در فرم و قالب یک رسانه محلی (Community Radio) به جماعت و گروه‌های خاص، سرویس‌های خدماتی، آموزشی و تفریحی می‌دهد و از نظر سهولت دسترسی به گروه‌های مختلف، هیچ رسانه دیگری توانایی رقابت با رادیو را ندارد.

امروزه رادیوهای محلی یکی از مؤثرترین ابزارهای ارتباطی‌اند که قابلیت ارسال خبرهای محلی، نظیر: اخبار مربوط به یک واقعه محلی، اخبار مربوط به ترافیک و اخبار یا آموزش‌های مورد نیاز گروه‌ها یا جمعیت‌های خاص را دارند. این گونه خبرهای محلی گاهی برای مخاطبان خود اهمیتی بیش از اخبار جهانی دارند؛ برای مثال، برای یک دانشجوی سال اول دانشگاه، شنیدن گزارش مصاحبه رادیویی با مدیر گروه رشته‌ای که در آن پذیرفته شده می‌تواند به مراتب مهم‌تر از گزارش مصاحبه با رؤسای اوپک برای او باشد؛ احتمالاً به دلیل اینکه نیاز بیشتری به اطلاعات مربوط به رشته خود دارد.

گزارش حاضر به معرفی کارکردهای رادیو تحت عنوان «رادیوهای محلی» می‌پردازد و سپس نمونه‌هایی از انواع متنوع رادیوهای محلی و سرویس‌های آن را بیان می‌کند. در این معرفی، به خصوص به رادیوهای دانشگاهی و چگونگی کاربرد آنها و نحوه ارائه خدمات به دانشجویان یا مردم توجه ویژه‌ای خواهد شد.

بسیاری از این رادیوهای دانشگاهی یا محلی در جهت اهداف توسعه و توانمندسازی گروه‌های جامعه، برنامه ارائه می‌کنند. دیدگاه‌های پائولو فریره - اندیشمند برزیلی - را می‌توان یکی از عوامل مؤثر در شکل‌گیری چنین رویکردی دانست. فریره نظام‌های آموزشی حاضر را در جهت منافع کشورهای پیشرفته و سلطه-گر می‌داند که به جای ایجاد روحیه خلاقیت و خودگردانی، روحیه سلطه-پذیری و تبعیت را در دانش‌آموختگان کشورهای جهان سوم یا اقشار محروم جوامع، تقویت می‌کند.

به عقیده پائولو فریره نظام آموزشی، باید افراد را برای مشارکت فعالانه در حل مسائل و مشکلات واقعی زندگی آماده و توانمند کند. بخشی از این توانمندی از طریق ایجاد هویت مستقل و نقاد به وجود می‌آید. فریره پیشنهاد می‌کند که نظام آموزشی باید در جهت توانمندسازی افراد و ارائه یادگیری‌هایی باشد که آنها را قادر سازد از فقر، نادانی و زیرسلطه بودن رها شوند.

از جمله روش‌های توانمندسازی افراد و کسب تجربیات مؤثر در جهت حل مسائل و مشکلات، مشارکت مردم محروم در برنامه‌ریزی‌ها و تصمیم‌گیری‌هایی است که بر زندگی‌شان اثر دارد.

رادیوهای دانشگاهی و رادیوهای محلی که بعضاً از طریق دانشجویان دانشگاه‌ها اداره می‌شوند، می‌توانند نقش

ارزنده‌ای در جهت این توانمندسازی داشته باشند. نمونه‌هایی از این رادیوها و نحوه عملکرد آنها در بخش‌های بعدی مطرح و بررسی می‌شوند.

مفهوم رادیوی محلی

رادیوهای محلی اصطلاحاً به رادیوهایی گفته می‌شود که به صورت خودگردان و با هدف کمک به بهبود شرایط اجتماعی و فرهنگی مردم یک محله، یک منطقه و یا مردم دارای هدف‌های مشترک، اداره می‌شوند. این رادیوها غیرانتفاعی بوده و

رادیوهای محلی اصطلاحاً به رادیوهایی گفته می‌شود که به صورت خودگردان و با هدف کمک به بهبود شرایط اجتماعی و فرهنگی مردم یک محله، یک منطقه و یا مردم دارای هدف‌های مشترک، اداره می‌شوند.

اغلب در جهت ارائه خدمات خاص فعال هستند، اگر چه ممکن است درآمدی نیز از طریق تبلیغات داشته باشند. برخی، تشکیل رادیوهای محلی را متأثر از دیدگاه‌های پائولو فریره می‌دانند.

رادیوهای محلی، هم برای اداره کننده‌ها و هم برای مخاطبان خود بسیار کم‌هزینه‌اند. از یک طرف اداره کننده‌های یک برنامه رادیویی با داشتن یک دستگاه فرستنده در یک اتاق کوچک و از طرفی دیگر مخاطبان با در اختیار داشتن یک رادیوی کوچک ترانزیستوری قادر به ارسال و دریافت پیام‌ها هستند.

رادیوهای محلی وسیله ارتباطی مؤثری برای دسترسی به خیل جمعیت کم

در بولیوی کشیش‌های محلی، رادیو دارند. هدف این رادیو در آغاز مبارزه با کمونیسیم و همچنین مبارزه با اعتیاد به الکل بود. اما در حال حاضر این رادیویکی از قابل اعتمادترین رسانه‌ها، جهت دفاع از حقوق کارگران است.

سواد یا بی‌سواد، به خصوص در مناطق روستایی کشورهای در حال توسعه هستند. این رادیوهای محلی ظرفیت بسیار بالایی در جهت ارائه برنامه‌های آموزشی و خدماتی متناسب با نیازهای مردم محلی و به زبان محلی مردم دارند.

در ضمن، رادیوهای محلی از پتانسیل بالایی در جهت تشویق مردم به ارائه نظرها، گزارش‌ها و معرفی دیدگاه‌های خود درباره موضوعاتی که در آن تخصص دارند و یا مستقیماً با آن مسائل رابطه دارند، یا مسائلی که بر زندگیشان تأثیر دارند، برخوردارند و این خود نوعی فعالیت در جهت توانمند ساختن مردم است. بنابراین رادیوهای محلی، در مقایسه با دیگر رسانه‌ها، امکان بیشتری برای ایجاد تغییر و تحول و یا اصلاحات اجتماعی دارند.

اکنون به دسته‌بندی و معرفی نمونه‌هایی از رادیوهای محلی و نوع خدماتی که ارائه می‌کنند، می‌پردازیم. در این دسته‌بندی می‌توان به رادیوهای

دانشگاهی، رادیوهای محلی با اهداف توسعه، رادیوهای محلی شبکه‌های خدماتی و توسعه، رادیوهای محلی کودکان و نوجوانان و رادیوهای محلی فرهنگی-آموزشی اشاره کرد.

قبل از معرفی نمونه‌هایی از این رادیوها باید اشاره کرد که انجمن جهانی AMARC که یک سازمان غیردولتی است و در جهت حمایت و کمک به توسعه رادیوهای محلی فعالیت می‌کند، از سال ۱۹۸۸ در شهر مونترال کانادا تشکیل شده و هر ساله یک کنفرانس جهانی برگزار می‌کند. این انجمن، ثبت ۳۰۰۰ رادیوی محلی در ۱۰۶ کشور دنیا را گزارش می‌کند. این آمار مربوط به رادیوهای محلی و دانشگاهی به‌عنوان گزینه‌ای برای مخاطبان خاصی که از نظر قومیت، فرهنگ، زبان، جنسیت، سن، نحوه زندگی یا توانایی‌های ذهنی و فیزیکی متفاوتند، لحاظ می‌شوند؛ زیرا رادیوهای همگانی یا سراسری بیشتر در جهت مسائل و موضوعات موردنیاز و موردعلاقه

اکثریت مردم برنامه ارائه می‌دهند و به نیازها یا برنامه‌های موردعلاقه گروه‌های متفاوت یا حاشیه‌ای، توجه کمتری دارند.

انجمن‌های رادیوهای محلی و رادیوهای دانشگاهی اصولی را برای تشکیل، اداره، تولید و پخش برنامه‌های رادیوهای محلی نیز تدوین کرده‌اند که مهم‌ترین این اصول منع پخش برنامه‌هایی در جهت تبلیغ برضد جنسیت خاص، نژاد خاص، سن خاص یا قومیت خاص است. اعضای این انجمن‌ها متعهدند که این اصول را مراعات کنند. سیاست اصلی این رادیوها نیز براساس حفظ خودگردانی و ارائه برنامه‌های ویژه در جهت نیازهای اعضای یک انجمن، گروه یا تشکیلات است.

امروزه رادیوهای محلی با اتصال به اینترنت، دسترسی مردم به این رسانه ارتباطی را وسعت می‌بخشد و بسیاری از این رادیوهای محلی از طریق اتصال به اینترنت به یکدیگر متصل شده و به منبع غنی از اخبار و گزارش‌ها جهت ارائه به

مخاطبان خود دسترسی می‌یابند. پخش برنامه‌های این رادیوها از اینترنت نیز امکان‌پذیر است، اما دو مانع مهم بر سر راه آن وجود دارد: هزینه اضافی دسترسی به رایانه که ممکن است برای بسیاری از افراد، به خصوص در روستاها، عملی نباشد و آشنایی به زبان انگلیسی برای کار با رایانه و اینترنت که این مسئله نیز هزینه بر است. در واقع یکی از ویژگی‌های برجسته رادیو برقراری ارتباط و ارسال پیام برای مخاطبان خود با کمترین هزینه است. (خجسته، ۱۳۸۰) با وجود اینکه پژوهش‌ها نشان می‌دهند که علاقه‌مندان برنامه‌های رادیویی بیشتر از میان قشرهایی با سطح سواد کم یا متوسط هستند، گرایش برخی روشنفکران و تحصیل کرده‌ها به رادیو نیز قابل توجه است. علت این گرایش واقعی‌تر بودن برنامه‌های رادیو، در مقایسه با برنامه‌های تلویزیون، گزارش شده است.

انواع رادیوهای محلی رادیوهای محلی دانشگاهی

در حال حاضر بیش از ۲۰۰ رادیوی دانشگاهی در جهان وجود دارند که ارائه دهنده برنامه‌های متنوعی هستند. این برنامه‌ها شامل: اعلام اخبار سیاسی، اقتصادی، جغرافیایی و ورزشی در سطح جهانی، ملی، دانشکده، دانشگاه و آموزش عالی، ارائه برنامه‌های آموزشی، اعلام سمینارها و کنفرانس‌ها، معرفی برنامه‌های دانشگاهی، اعلام مسابقات و رقابت‌های دانشجویی و... است.

دو مورد از نمونه‌های رادیوهای دانشگاهی را ذکر می‌کنیم. من با دانشجویان اداره کننده رادیوهای دانشجویی برخورد داشته‌ام. اطلاعات بیشتر در رابطه با این مقاله نیز از سایت اینترنت دانشگاه‌های کارلتون و اتاوا در بخش معرفی رادیوهای دانشجویی به دست آمده است. رادیوی دانشگاه کارلتون (اتاوا، کانادا)

با نام CKCU است که روی موج FM پخش می‌شود. این رادیو را حدود ۲۰۰ داوطلب، که اغلب آنها دانشجویان رشته ارتباطات هستند، اداره می‌کنند. این رادیو سابقه‌ای بیش از ۲۵ سال دارد. فعالیت‌های عمده این رادیوی دانشگاهی پخش اخبار در سطح جهانی تا دانشگاهی، پخش موزیک‌های محلی و جهانی، معرفی فرهنگ‌های کشورهای مختلف توسط دانشجویان خارجی، مصاحبه با اساتید و دانشجویان، مصاحبه با دست‌اندرکاران مسائل آموزشی، معرفی شهر اتاوا و... است.

از رادیوی دانشگاه اتاوا که به نام CHUO معروف است و توسط ۲۵۰ داوطلب دانشجوی دانشگاه اتاوا اداره می‌شود، برنامه‌های آموزشی و فرهنگی به دو زبان رسمی این کشور - فرانسه و انگلیس - پخش می‌شود. این رادیو نیز سابقه‌ای ۱۰ ساله دارد. کانادا به‌عنوان یک کشور چندفرهنگی (Multi Cultural) دارای اقلیت‌های متنوعی است. بخشی از برنامه‌های رادیوهای دانشگاهی یا محلی به این گروه‌ها اختصاص دارد که به معرفی فرهنگ این گروه‌ها می‌پردازد و برای اعضای گروه‌های مختلف، برنامه‌های مورد علاقه آنها را پخش می‌کند.

نکته قابل توجه در مورد این رادیوها اداره آن به دست دانشجویان است که می‌تواند یکی از روش‌های سودمند در جهت کسب تجربه و توانمند شدن دانشجویان رشته‌های ارتباطات در تولید و پخش برنامه و پیام از طریق رسانه‌های همگانی باشد؛ علاوه بر اینکه می‌تواند در جهت رفع نیازهای اطلاعاتی، اجتماعی و فرهنگی دانشجویان دانشگاه نیز سودمند باشد.

رادیوهای محلی متعلق به شبکه‌های خدماتی

یکی از رادیوهای محلی موفق در آمریکای شمالی، رادیوهای مخصوص صنف

راننده‌های خودروهایی سنگین است. اطلاعات مربوط به رادیوی راننده‌های کامیون‌ها و اتوبوس‌ها نیز نتیجه تجربه شخصی و حاصل دوستی با یکی از این راننده‌هاست. این شخص خانمی بود که رانندگی سرویس رفت و آمد دانشجویان بین دو دانشگاه شهر اتاوا و دانشگاه کارلتون را برعهده داشت.

فعالیت اصلی این رادیو پخش اخبار و برنامه‌های متناسب برای راننده‌هاست. این برنامه‌ها شامل: اخبار ملی و محلی، اخبار مربوط به جاده‌ها و اخبار مربوط به قوانین راهنمایی و رانندگی مناطق مختلفی است که راننده‌های این کامیون‌ها باید از آنجا عبور کنند. علاوه بر اطلاع‌رسانی، این رادیوها به پخش موسیقی و ترانه‌های درخواستی راننده‌ها و پخش برنامه‌های سرگرم‌کننده نیز می‌پردازند.

از جمله برنامه‌های جالب و موفق این رادیو پخش برنامه‌هایی است که به راننده‌ها انگیزه داده و حالت‌های خمودی و خواب‌آلودگی ناشی از کار یکنواخت رانندگی در جاده برای ساعت‌های طولانی را رفع می‌کند؛ برای مثال، مجری برنامه با خانواده راننده‌ها تماس تلفنی برقرار می‌کند و پیام‌های اعضا خانواده این راننده‌ها را با صدای خودشان پخش می‌کند. و یا برای راننده‌ها و خانواده‌ها اخبار و توضیحاتی را در مورد شهرها و مناطقی که راننده‌ها از آنها عبور می‌کنند پخش می‌کند. در ضمن، راننده‌ها از طریق این رادیوها که دو طرفه نیز هستند، تصادف یا نقص ماشین خود را گزارش می‌کنند. معمولاً هر کمپانی حمل‌ونقل یک ایستگاه رادیویی خاص خود جهت عرضه خدمات ذکر شده دارد.

رادیوهای محلی در خدمت توسعه

در این بخش به طیف متنوعی از رادیوهای محلی که باهدف توسعه و در مناطق مختلف دنیا به فعالیت مشغولند،

**نکته قابل توجه
در مورد رادیوهای
دانشگاهی این است
که اداره آنها
به دست دانشجویان
است، به همین دلیل
می تواند یکی از
روش های سودمند
در جهت کسب
تجربه و توانمند
شدن دانشجویان
رشته های ارتباطات،
در تولید و پخش
برنامه و پیام از
طریق رسانه های
همگانی باشد.**

حقوق فردی و حقوق شهروندی نیز عرضه می کنند و در این رابطه تجربیات کشورهای دیگر در زمینه های مشابه را مطرح می کنند. این رادیوهای محلی - که اغلب با حمایت مالی یونسکو - ایجاد شده اند در جهت ایجاد هویت ملی در این کشور نیز نقش مؤثری داشته و توانسته اند افراد را با اصول دموکراسی و حق مشارکت در تصمیم گیری های کشوری آشنا کرده و مردم را به حقوق خود و چگونگی دفاع از این حقوق آشنا کنند.

رادیوهای محلی کودکان و نوجوانان

برخی از رادیوهای محلی برنامه هایی برای گروه های خاص جامعه؛ نظیر جوانان یا کودکان دارند. اغلب برنامه ها نیز بامشارکت اعضا این گروه ها تولید و پخش می شوند. از جمله نمونه های این رادیوها باید از رادیو کودکان شهر کوچکی در نزدیکی کیپ تاون نام برد. این رادیو به همت CRC (مرکز منابع کودکان) در سال ۱۹۸۳ آغاز به کار کرد. هدف از تشکیل این رادیو فراهم آوردن فرصت های شناختی - اجتماعی، جهت ایجاد و تثبیت هویت کودکان و تقویت اعتماد به نفس در کودکان مناطق محروم و دورافتاده این کشور، تحت نظارت آپاراتیاد بوده است.

برنامه های این رادیو در جهت رشد کودکان و نوجوانان، آموزش از راه دور، تشویق خلاقیت ها، توسعه فرهنگی و ارائه آگاهی های سیاسی - اجتماعی و تقویت زبان های محلی مورد استفاده ساکنان این مناطق است. بسیاری از بخش های مربوط به تولید برنامه ها، ارائه برنامه ها، ارزیابی برنامه ها و تهیه یا جمع آوری اطلاعات را خود کودکان و نوجوانان انجام می دهند.

نمونه ای مشابه در این زمینه، رادیوی دانشگاه کالا (Cala) است که توسط دانشجویان اداره می شود و فعالیت اصلی آن عرضه برنامه های آموزشی و تفریحی

رادیوی محلی در هائیتی
حدود ۲۰ رادیوی محلی در هائیتی از سال ۱۹۹۲ شروع به کار کرده اند. فعالیت اصلی این رادیوهای محلی اعلام اخبار و تفسیرهای واقع گرایانه برای حدود هفت میلیون نفر ساکنان این جزیره است. در این جزیره که بیشتر بخش ها و مناطق آن فاقد جاده مناسب، بیمارستان، برق یا تلفن است، این رادیوهای محلی نقش بزرگی در ارائه خدمات آموزشی، مشاوره ای، بهداشتی، پزشکی و کشاورزی ایفا می کنند و طی برنامه های مختلف در طول شب یا روز اطلاعات مورد نیاز را برای ساکنان این مناطق اعلام می کنند.

علاوه بر این، این رادیوهای محلی برنامه هایی جهت آشنایی با قوانین،

اشاره می شود. لازم به ذکر است که بخش مهمی از فعالیت های رادیو در کشورهای دنیا (از جمله ایران) در رابطه با اهداف توسعه است. اما همه این رادیوها، محلی نیستند؛ بلکه بسیاری مانند رادیوهای موجود در ایران رادیوهای سراسری هستند.

بسیاری از برنامه های توسعه، به خصوص در کشورهای در حال توسعه، شامل برنامه های توسعه کشاورزی و توسعه صنعت است. برای مثال، رادیو ایران، از سال های ۱۳۴۰ برنامه های مخصوص کشاورزان داشته است.

در این بخش به نمونه هایی از خدمات رادیوهای محلی در جهت ابعاد متنوع توسعه (کشاورزی یا غیر کشاورزی)، اشاره می شود:

برای جوانان و نوجوانان این منطقه است که فاقد سیستم‌های خدماتی؛ نظیر: تلفن، پست و دیگر امکانات رسانه‌ای است. این رادیو از مارس ۱۹۹۶ شروع به کار کرده است.

رادیوهای محلی روستایی در تاجیکستان

نمونه‌های دیگر رادیوهای محلی رادیوهای هستند که به منظور اطلاع‌رسانی به روستاییان در زمینه‌های مختلف مورد نیاز این گروه تشکیل شده‌اند. به دلیل نبودن

رادیوهای محلی در آمریکای مرکزی و جنوبی

از جمله اولین رادیوهای محلی در این زمینه رادیو Sutatenza در کلمبیاست که در سال ۱۹۴۷ به همت یک کشیش جهت تبلیغ اصول مسیحیت در میان کشاورزان تشکیل شد. این رادیو علاوه بر تبلیغ مذهبی، آموزش‌هایی در زمینه کشاورزی نیز ارائه می‌داد.

رادیوهای محلی Izcanal در السالوادور و بورکینافاسو نیز آموزش‌های کشاورزی و

رادیوهای محلی فرهنگی - آموزشی

رادیوهای محلی فرهنگی - آموزشی بیشترین وسعت را در جهان به خصوص در بین کشورهای در حال توسعه دارند. نمونه‌هایی از این رادیوها در تمامی قاره‌ها و در کشورهای مختلف دنیا وجود دارند. از جمله این رادیوها باید از رادیو محلی تامبولی در فیلیپین نام برد. این رادیو دارای حدود بیست ایستگاه رادیوی محلی است که با کمک یونسکو و آژانس توسعه دانمارک تشکیل شده است. این ایستگاه

یکی از رادیوهای محلی موفق در

آمریکای شمالی، رادیوهای مخصوص

صنف راننده‌های خودروهای سنگین

است. از جمله برنامه‌های جالب و موفق این رادیو پخش برنامه‌هایی است که به راننده‌ها انگیزه داده و حالت‌های خمودی و خواب آلودگی ناشی از کار یکنواخت رانندگی در جاده را رفع می‌کند؛ برای مثال، مجری برنامه با خانواده راننده‌ها تماس تلفنی برقرار می‌کند و پیام‌های اعضا خانواده این راننده‌ها را با صدای خودشان پخش می‌کند.

دستگاه مسئولی که در قبال مشکلات به کشاورزان کمک کند، دفتر محلی فائو (FAO) و یک سازمان در خدمت توسعه سوئیس، امکانات تشکیل یک رادیوی محلی را برای این کشاورزان فراهم کرده‌اند تا از طریق ارتباط بین خود کشاورزان بتوان به آنها کمک کرد. این رادیو که رادیوی کشاورز به کشاورز نام دارد از طریق مصاحبه با کشاورزان و پخش مشکلات و تجارب آنها در جهت آموزش و رفع مشکلات این کشاورزان نقش مؤثری داشته است.

سیاسی عرضه می‌کنند و جالب اینجاست که این رادیوها در جذب آرا مردم جهت انتخاب Thomas Sunkara نقش مهمی داشته‌اند.

در بولیوی نیز کشیش‌های محلی، رادیو دارند. هدف این رادیو در آغاز مبارزه با کمونیسم و همچنین مبارزه با اعتیاد به الکل بود. اما در حال حاضر این رادیو یکی از قابل اعتمادترین رسانه‌ها جهت دفاع از حقوق کارگران است.

برنامه‌های آموزشی و تربیتی و حتی سمینار و کنفرانس را از طریق رادیو ارائه می‌دهد. در ماداگاسکار نیز دو ایستگاه رادیویی به پخش برنامه‌های آموزشی، اجتماعی، فرهنگی و سیاسی متناسب با نیازهای مردم می‌پردازند. در کشورهای هند و نپال نیز نیاز عمیق به آموزش سبب شکل‌گیری رادیوهای محلی - آموزشی شده است. این رادیوها نقشی مهم در ایجاد تحولات اجتماعی و فرهنگی داشته و موجب پیشرفت‌های چشمگیری شده‌اند. فعالیت اصلی این رادیوها پخش برنامه‌های

آموزشی درزمینه‌های سوادآموزی، کشاورزی و صنعتی است. از دیگر نمونه‌های این رادیوهای فرهنگی - آموزشی، رادیو محلی Kwizera است. این رادیو آموزش‌های مورد نیاز را به پناهنده‌های ساکن در مرز تانزانیا با رواندا (Rowanda) ارائه می‌دهد و بخشی از برنامه‌های آن، پخش آموزش کلاسیک به این گروه مردم محروم از آموزش‌های رسمی است. در اندونزی نیز شبکه

مختلف دنیا، اعم از توسعه یافته و در حال توسعه، سبب استمرار تلاش جهت بهبود کیفیت رادیو و تولید متنوع شده است. امروزه، نتیجه این تلاش‌ها را به صورت رادیوهای بسیار سبک، کم حجم، کم هزینه و با کیفیت بالای دریافت صدا، مشاهده می‌کنیم.

نتیجه گیری

کاربرد رادیو درزمینه‌های وسیع و متنوعی

توانمندشدن دانشجویان این رشته‌ها درزمینه کسب تجربه درشاخه تحصیلی آنها شود و هم می‌تواند منبعی معتبر جهت اطلاع‌رسانی و آموزش در سطح دانشگاه باشد.

کاربرد وسیع رادیو درزمینه‌های ذکر شده یکی از عوامل مهم در ساخت و توسعه رادیوهای بسیار سبک، کوچک و قابل حمل و نقل با قیمت‌های بسیار کم شده است. تلاش در جهت ساخت و افزایش قابلیت دسترسی رادیو نتایج قابل توجهی داشته است.

از نمونه‌های جالب این رادیوها رادیویی است به شکل کلاه آفتاب گیر که گوشی آن از کنار کلاه در گوش قرار می‌گیرد و به این ترتیب بدون نیاز به حمل رادیو در جیب یا در دست، می‌توان در حال رفتن، دویدن، کار کردن، کوهنوردی، ورزش و یا در هر زمان مناسبی به رادیو نیز گوش داد. از نظر هزینه، این رادیو کمترین هزینه را دارد؛ زیرا با انرژی خورشیدی کار می‌کند و نیازی به تهیه باتری نیز ندارد. به این ترتیب مشاهده می‌کنیم که رادیو از طریق ارائه خدمات مورد نیاز گروه‌های خاص و از طریق افزایش سهولت حمل و نقل و کاهش هزینه‌های دسترسی، شایستگی احراز عنوان «قابل دسترس‌ترین رسانه» را دارد.

منابع:

- خاتون آبادی، سیداحمد. (۱۳۷۴). رادیو و ارتباط توسعه‌ای. تهران: سروش.
- خجسته، حسن. (۱۳۸۰). درآمدی بر جامعه‌شناسی رادیو. تهران: تحقیق و توسعه صدا.
- کرایسل، اندرو. (۱۳۸۱). درک رادیو (ترجمه معصومه عصام). تهران: تحقیق و توسعه صدا.

کاربرد وسیع رادیو در زمینه‌های متنوع، یکی از عوامل مهم در ساخت و توسعه رادیوهای بسیار سبک، کوچک و قابل حمل با قیمت‌های بسیار کم شده است. از نمونه‌های جالب این رادیوها، رادیویی است به شکل کلاه آفتاب گیر که گوشی آن از کنار کلاه در گوش قرار می‌گیرد.

در کشورها و مجامع مختلف دنیا، متناسب با نیازهای هر منطقه و هر مجمع به شکل محسوسی مشاهده می‌شود. به دلیل تنوع و گستردگی نیازها، رادیو در زمان حاضر بیش از آنکه به عنوان رسانه همگانی و سراسری، نظیر تلویزیون، کاربرد داشته باشد، به صورت رادیوهای خاص محلی منشأ ارائه خدمات متنوع تفریحی، توسعه‌ای، آموزشی و اطلاع‌رسانی است. در همین جهت، رادیو پرونده درخشانی از تأثیرگذاری و پیشرفت‌های اجتماعی و اقتصادی را به نمایش می‌گذارد.

از جمله فعالیت‌های قابل توجه این رادیوهای محلی، فعالیت رادیوهای دانشگاهی است. کاربرد رادیوهای دانشگاهی می‌تواند انگیزه فعالیت‌های ارتباطی مشابه، به خصوص برای دانشجویان رشته‌های ارتباطات را فراهم آورد. تأسیس و مدیریت رادیوهای دانشگاهی، هم می‌تواند منجر به

رادیوهای محلی درباره روش‌های دموکراتیک و آشنایی مردم با حقوق شهروندی و نحوه مشارکت در سرنوشت سیاسی - اجتماعی برنامه پخش می‌کنند. با وجود اینکه اغلب رادیوهای محلی توسط سازمان‌های غیر دولتی حمایت و راه‌اندازی شده‌اند، اما دولت‌ها نیز در مواردی به ایجاد این رادیوها اقدام کرده‌اند. نمونه‌های آن عبارتند از: رادیوهای محلی در بورکینافاسو که در اوایل دهه ۱۹۸۰، توسط دولت ایجاد شده‌اند.

دولت مکزیک نیز حامی توسعه رادیوهای محلی است و ۲۴ ایستگاه رادیوی محلی توسط دولت به زبان اسپانیایی و ۳۱ زبان محلی برای حدود ۶ میلیون مخاطب بومی برنامه پخش می‌کند. رادیوی محلی Kothmale در سریلانکا نیز بخشی از بودجه‌اش را از دولت تأمین می‌کند.

کاربرد وسیع رادیو در کشورهای